

Advies

*over het Ontwerpbesluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het
decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds*

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	3
1. De ontwikkeling van het Herplaatsingsfonds tot nog toe	3
2. Globale beoordeling van voorliggend ontwerpbesluit van de Vlaamse regering	5
3. Enkele artikelsgewijze bemerkingen c.q. voorstellen	7

Inleiding

Bij brief van 8 juni II. heeft de heer Frank Vandenbroucke, Vlaams Minister van Werk, Onderwijs en Vorming, de raad om advies gevraagd over een Ontwerpbesluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds.

Het Herplaatsingsfonds werd bij voornoemd decreet opgericht met de bedoeling outplacementbegeleiding vanuit Vlaamse overheidsmiddelen te betalen tbv. werknemers die werkloos geworden zijn in een onderneming of VZW die zelf niet meer over de financiële middelen beschikt om deze begeleiding te financieren.

De tegemoetkomingen vanuit het Herplaatsingsfonds worden toegekend na advies van een Begeleidingscommissie die werd opgericht in de schoot van de SERV.

Sinds de oprichting ervan werden het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds en bepaalde toepassingsmodaliteiten ervan, reeds aangepast.

Onder punt 1 van dit advies worden deze aanpassingen nog eens kort in herinnering gebracht. De bedoeling van het voor advies voorliggend ontwerpbesluit is bepaalde toepassingsmodaliteiten van het Herplaatsingsfonds opnieuw aan te passen, enerzijds in functie van het recent in VESOC uitgewerkt concept voor een Vlaams herstructureringsbeleid en anderzijds rekening houdend met bepaalde vaststellingen vanuit de werkingspraktijk met het Herplaatsingsfonds tot nog toe.

Na een globale beoordeling van de in voorliggend ontwerpbesluit voorziene aanpassingen inzake de werking van het Herplaatsingsfonds in punt 2 van het hiernavolgend advies, worden onder een derde en laatste punt een aantal artikelsgewijze bemerkingen geformuleerd.

1. De ontwikkeling van het Herplaatsingsfonds tot nog toe

Het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds was aanvankelijk beperkt tot werknemers die werkloos geworden zijn als gevolg van het faillissement van een onderneming of van de gerechtelijke ontbinding van een VZW wegens kennelijke staat van onvermogen.

Bij decreet van 14 maart 2003 werd – mede op voorstel van de SERV – het toepassingsgebied van het Herplaatsingsfonds uitgebreid tot de ex-werknemers van ondernemingen waaraan een gerechtelijk akkoord is toegestaan en de ex-werknemers van ondernemingen in moeilijkheden. Voor deze laatste ondernemingen moet het bewijs geleverd worden dat ze onvoldoende financiële middelen hebben om zelf de outplacementbegeleiding te financieren.

Ook over het uitvoeringsbesluit van dit wijzigingsdecreet, bracht de SERV – op 11 juni 2003 – advies uit.

In dit advies pleitte de raad o.m. voor meer coherentie tussen de initiatieven inzake outplacementbegeleiding die op de diverse beleidsniveaus zijn ontwikkeld (cf. Herplaatsingsfonds; CAO Nr. 82) en voor meer betrokkenheid van sectorale instanties bij de werking van het Herplaatsingsfonds.

In dit advies werd door de raad nogmaals¹ het belang benadrukt van een snelle opstart van de outplacementbegeleiding volgend op het ontslag van de betrokken werknemers en werd ook gewezen op het feit dat sommige curatoren weinig interesse blijken te hebben voor het instrument Herplaatsingsfonds.

Sinds de opstart van het Herplaatsingsfonds in 2000 heeft de Begeleidingscommissie Herplaatsingsfonds jaarlijks een werkingsverslag opgesteld waarin ze haar eigen werking maar vooral ook de toepassing van het instrument Herplaatsingsfonds, evalueert.

In deze werkingsverslagen worden door de Vlaamse sociale partners – veelal in samenspraak met het bevoegde kabinet en de betrokken administratie – voorstellen geformuleerd met het oog op een betere werking van het instrument Herplaatsingsfonds.

Zonder in het kader van dit advies uitvoerig te willen ingaan op de resultaten van de werking van het Herplaatsingsfonds², kan er toch op gewezen worden dat het bereik (verhouding tussen het aantal faillissementen en het aantal bij het Herplaatsingsfonds ingediende en goedgekeurde dossiers) van het Herplaatsingsfonds in de periode 2002 - 2005 sterk is toegenomen:

	2002	2003	2004	2005
Aantal faillissementen + 20 werknemers in Vlaanderen	98	109	125	69
Aantal bij het Herplaatsingsfonds ingediende en goedgekeurde dossiers	14	27	72	56

¹ SERV-advies dd. 10 maart 1999 met betrekking tot de oprichting van een herplaatsingsfonds
 SERV-advies dd. 8 december 1999 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een herplaatsingsfonds
 SERV-advies dd. 15 mei 2002 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een herplaatsingsfonds
 SERV-advies dd. 11 juni 2003 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 houdende oprichting van een Herplaatsingsfonds, zoals gewijzigd bij het decreet van 14 maart 2003.

² Hiervoor kan verwezen worden naar de Jaarverslagen Herplaatsingsfonds die door het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie worden opgesteld.

De toename van het bereik houdt ongetwijfeld verband met de toenemende bekendheid van het Herplaatsingsfonds bij alle betrokken partijen.

In het Jaarverslag Herplaatsingsfonds 2005 wordt er verder op gewezen dat uit een analyse van volledig afgesloten dossiers is gebleken dat bijna 80% van de deelnemers aan de outplacementbegeleiding opnieuw werk heeft gevonden.

2. Globale beoordeling van voorliggend ontwerpbesluit van de Vlaamse regering

In de context van het op 14 februari 2006 in VESOC goedgekeurd Vlaams Meerbanenplan werd o.m. ook een kader uitgetekend voor een Vlaams herstructureringsbeleid. Dit initiatief moet gezien worden in het kader van het activeringsbeleid van de Vlaamse en federale overheid (cf. tewerkstellingscellen) naar werknemers die werkloos worden ingevolge een herstructurering.

Vanuit de doelstellingen van het Herplaatsingsfonds, moet dit instrument uiteraard gesitueerd worden in het kader van dit concept dat is uitgewerkt voor een Vlaams herstructureringsbeleid. De in voorliggend ontwerpbesluit opgenomen aanpassingen – t.a.v. het Besluit van de Vlaamse regering van 12 september 2003 dat nu de werkingsmodaliteiten van het Herplaatsingsfonds bepaalt – zijn ingegeven vanuit een aantal vaststellingen m.b.t. de huidige werking van het Herplaatsingsfonds.

Uit de bij voorliggend ontwerpbesluit bijgevoegde nota aan de Vlaamse regering blijkt dat het de bedoeling is om met de voorziene aanpassingen de werking van het Herplaatsingsfonds te optimaliseren en met name de procedure te vereenvoudigen op maat van de kleinere faillissementen, de gerechtelijke akkoorden en de sluitingen.

Het overgrote deel van de aanvragen voor tegemoetkoming vanuit het Herplaatsingsfonds werd tot nog toe ingediend n.a.v. faillissementen, vooral van ondernemingen van 20 werknemers en meer.

De bedoeling is om het Herplaatsingsfonds – meer dan tot nog toe het geval was – ook als sociaal vangnet te laten fungeren voor werknemers van kleine ondernemingen. Met het oog hierop wordt het initiatiefrecht van het Herplaatsingsfonds vergroot, in de zin dat het fonds zal kunnen tussenkomen zelfs indien de curator niet op eigen initiatief een tussenkomst van het fonds vraagt.

Ook wordt in voorliggend ontwerpbesluit voorzien dat de financieringsbasis naar kleinere dossiers toe zal worden verfijsd.

De raad kan de globale objectieven die met voorliggend ontwerpbesluit worden beoogd ten volle onderschrijven.

De raad wenst hierbij te verwijzen naar het jongste werkingsverslag m.b.t. het jaar 2005 van de Begeleidingscommissie Herplaatsingsfonds. Daarin stelt de Begeleidingscommissie vast dat in voorliggend ontwerpbesluit in belangrijke mate rekening wordt gehouden met diverse voorstellen die de Begeleidingscommissie reeds in vroegere werkingsverslagen heeft geformuleerd.

De Begeleidingscommissie verwijst hierbij meer concreet naar:

- de voorziene verdere versnelling van het procedureverloop in het kader van het Herplaatsingsfonds met het oog op het zo snel mogelijk opstarten van de outplacementbegeleiding.

Voorliggend ontwerpbesluit voorziet bij faillissementen een verkorting van de indieningstermijn voor een aanvraag tot tegemoetkoming van 3 maanden tot 1 maand.

Ook de mogelijkheid voor de permanente stuurgroep (SERR) om – in de gevallen waarin geen outplacementbureau bij CAO werd aangeduid – voor een bepaalde subregio één of meerder outplacementbureaus aan te duiden die de begeleiding voor maximum 2 jaren kunnen doen, zal een sneller procedureverloop toelaten ;

- de voorziene mogelijkheid voor het Herplaatsingsfonds om – indien de curator nalaat tijdig een aanvraagdossier in te dienen – het dossier ambtshalve op te starten.

De Begeleidingscommissie heeft er in diverse van haar vroegere werkingsverslagen op gewezen dat het gebrek aan interesse van sommige curatoren het kwetsbaar punt was en is van het Herplaatsingsfonds.

Door het Herplaatsingsfonds de mogelijkheid te bieden ambtshalve op te treden wordt hieraan verholpen ;

- het gebruik maken van de ervaring van het sociaal interventieteam van de VDAB cf. opname sociale interventieadviseurs in de stuurgroep op bedrijfsniveau en de permanente stuurgroep SERR ;
- de voorziene nauwere betrokkenheid van het sectoraal initiatief cf. opname vertegenwoordiger sectoraal opleidingsorgaan in de permanente stuurgroep SERR ;
- nieuwe bepalingen die de kwaliteit van de aangeboden begeleiding moeten waarborgen cf. o.m. ook voorziene gedragscode ;
- formele integratie EVC in het Herplaatsingsfondsgebeuren cf. bepalingen m.b.t. de extra-premie tbv. € 500.

De raad stelt wel vast dat voorliggend ontwerpbesluit voorbij gaat aan de beoogde integratie van het Herplaatsingsfonds in de werking van de VDAB. Het beheerscontract van de VDAB voor de periode 2005-2009 stelt uitdrukkelijk dat de opdracht van het Herplaatsingsfonds op termijn onder de regie van de VDAB zou komen.

De raad vraagt duidelijkheid over de concrete intenties terzake van de Vlaamse regering.

3. Enkele artikelsgewijze bemerkingen c.q. voorstellen

- *m.b.t. artikel 1, 5^e en 10^e : aanduiding van de bevoegde SERR resp. ERSV*

De raad is van mening dat het aangewezen is ook in een procedure te voorzien voor het geval de onderneming of VZW in amtsgebieden van diverse SERR's resp. ERSV's, actief is. In voorkomend geval zal moeten duidelijk zijn welke SERR resp. ERSV de leiding zal nemen in het concrete dossier.

- *m.b.t. artikel 6 : leiding van het Herplaatsingsfonds*

In het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie is een administrateur-generaal i.p.v. een directeur-generaal belast met het dagelijks bestuur.

- *m.b.t. artikel 8, §2 : opstarten van aanvragen voor tegemoetkoming op eigen initiatief van het Herplaatsingsfonds*

De raad vraagt uitdrukkelijk in het besluit te voorzien :

- dat het Herplaatsingsfonds al kan optreden van zodra de aanvrager aangeeft geen aanvraag te zullen indienen ;
- dat het Herplaatsingsfonds moet optreden bij stilzitten van de aanvrager, als één van de werknemersorganisaties hierom verzoekt.

De raad vraagt tevens in een procedure te voorzien voor het geval de aanvrager wel tijdig een aanvraag indient, maar deze onvolledig is en er op korte termijn ook geen vervollediging komt.

- *m.b.t. artikel 10, §1, 3e lid : termijn waarbinnen onvolledige aanvragen worden teruggezonden naar de aanvrager*

De raad stelt voor dat de termijn voor indiening van een volledige aanvraag wordt ingekort van 3 maanden tot 1 maand en dat – indien de aanvrager nalaat binnen die termijn zijn dossier te vervolledigen – het Herplaatsingsfonds in de plaats kan treden van de aanvrager.

- *m.b.t. artikel 10, §2 : advisering door de Begeleidingscommissie*

De raad stelt vast dat de bij voorliggend ontwerpbesluit bijgevoegde artikelsgewijze bespreking de inperking van de opdracht van de Begeleidingscommissie motiveert vanuit het “virtuele bestaan” van de commissie, die nooit fysiek samenkomt en – met uitzondering van enkele grote dossiers – enkel standaardadviezen uitbrengt.

De raad meent dat hiermee op ongeoorloofde wijze afbreuk wordt gedaan aan de rol die de Begeleidingscommissie tot nog toe heeft gespeeld. Precies om de adviestermijnen zo sterk als mogelijk te kunnen inkorten, heeft de Begeleidingscommissie geopteerd voor een procedure van elektronische uitwisseling van standpunten. Als daaruit eensgezindheid blijkt, wat steeds het geval was en enkel maar kan worden toegejuicht, dan wordt dit op korte termijn in een advies geformuleerd. Dit is geheel iets anders dan een “virtueel bestaan”.

De raad is wel bereid te onderzoeken om voor meer van de “kleine” dossiers naar een globaal (positief) advies te gaan. De raad kan evenwel niet instemmen met een formulering dat de Begeleidingscommissie zou verplicht worden tot een globaal advies te komen, noch met de drempel van 50 werknemers die hiervoor in het ontwerpbesluit wordt gehanteerd.

De raad stelt voor, ook met het oog op de coherentie van de regelgeving (cf. het federale kader voor de tewerkstellingscellen bij herstructureringen), de drempel te bepalen op 20 werknemers.

Concreet kan hierbij volgende formulering gehanteerd worden : “Voor aanvragen die betrekking hebben op de outplacementbegeleiding van minder dan 20 werknemers kan de begeleidingscommissie een globaal advies uitbrengen”.

Verder acht de raad het mogelijk om, gegeven de praktijk van elektronische advisering, de adviestermijn van 15 werkdagen waarover de Begeleidingscommissie momenteel beschikt in te korten tot 5 werkdagen en dit met het oog op een zo spoedig mogelijke opstart van de outplacementbegeleiding.

- *m.b.t. artikel 17, §1 : toewijzing van de outplacementopdracht door de stuurgroep*

In dit artikel dient uitdrukkelijk te worden voorzien dat enkel opdrachten kunnen worden toevertrouwd aan ondernemingen of instellingen die vooraf de gedragscode, bijgevoegd als bijlage bij voorliggend ontwerpbesluit, hebben onderschreven en deze ook inderdaad naleven.

Wat de in dit artikel voorziene mogelijkheid betreft om een outplacementbureau voor een periode van maximum 2 jaren aan te duiden voor een bepaalde subregio, is de raad van mening dat dit hoe dan ook niet mag leiden tot een beperking van de markt tot enkele grotere outplacementbureaus. Uiteraard moet hierbij de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening gewaarborgd zijn. De flexibiliteit van de aangeboden dienstverlening – naar de betrokken ex-werknemers toe – dient hierbij op andere wijzen ingebouwd te worden.

Verder is de raad van mening dat de voorwaarde dat de inhoud en de duur van de aangeboden begeleiding van door de sectoren of SERR's gekozen bureaus “minstens gelijkwaardig moeten zijn aan de geldende offertes in het kader van het Herplaatsingsfonds” onvoldoende houvast en rechtszekerheid biedt.

Volgens de raad moet het onderschrijven en de naleving van de gedragscode enerzijds en het laten spelen door de sector of de SERR van de markt anderzijds, voldoende waarborgen bieden.

Wat de bevoegdheid van de stuurgroep betreft om te bepalen hoe de extra-tegemoetkoming “onder de begeleide ex-werknemers” wordt verdeeld, is de raad van mening dat dit best anders kan geformuleerd worden gezien men met de huidige formulering de indruk wekt dat de werknemers zelf recht hebben op een deel van de tegemoetkoming.

- *m.b.t. artikel 17, §3 : gedragscode voor het uitvoeren van een outplacementbegeleiding in het kader van het Herplaatsingsfonds*

De raad kan de intentie om outplacementbureaus – wat de uitvoering van opdrachten in het kader van het Herplaatsingsfonds betreft – te sturen aan de hand van een “leidraad” op basis van beste praktijken, onderschrijven.

Het gebruik van de term “gedragscode” kan evenwel tot verwarring leiden met de gedragscode voor het verrichten van outplacementactiviteiten zoals opgenomen in bijlage 2 van het Besluit van de Vlaamse regering van 8 juni 2000 tot uitvoering van het Decreet van 13 april 1999 m.b.t. de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest.

Deze laatste gedragscode is altijd van toepassing, ook voor opdrachten uitgevoerd in het kader van het Herplaatsingsfonds.

De raad stelt daarom het gebruik voor van de term “aanvullende gedragscode”.

Wat de inhoud van de bijgevoegde gedragscode betreft, wenst de raad nog volgende overwegingen te formuleren :

- meer algemeen :
 - de raad pleit er voor om de code die werd uitgewerkt voor de centra voor loopbaanbegeleiding ook onverkort, zij het mutatis mutandis, op te leggen aan de outplacementbureaus actief in het kader van het Herplaatsingsfonds ;
 - de raad pleit er voor dat ook de code die wordt opgelegd aan de EVC-instellingen in het kader van de titels van beroepsbekwaamheid onverkort, zij het mutatis mutandis, zou worden opgelegd aan de outplacementbureaus actief in het kader van het Herplaatsingsfonds ;
 - de raad stelt voor dat in de gedragscode uitdrukkelijk wordt voorzien dat de deelnemer na afloop van een opleiding een opleidingsattest krijgt waarin ofwel de leerinhoud wordt

- vastgesteld ofwel – in geval de competenties werden getest – wordt aangegeven welke de door de opleiding verworven competenties zijn ;
- de raad stelt ook voor dat in de aanvullende gedragscode uitdrukkelijk wordt bepaald dat van de werknemer geen enkele vergoeding mag gevraagd worden, ook niet voor opleidingen of voor EVC-procedures.

 - meer punctueel :
 - in 3^e ontbreekt een bepaald zinsdeel ;
 - in 5^e is onvoldoende rekening gehouden met de praktijk van combinatie van collectieve en individuele gesprekken ;
 - de raad stelt voor om in 8^e te voorzien dat inzake rapportering aan de stuurgroep de modellen en frequentie worden opgelegd door het Herplaatsingsfonds, na advies van de Begeleidingscommissie ;
 - wat het overmaken van gegevens aan de VDAB betreft na afloop van de begeleiding (cf. 9^e), vraagt de raad dat op korte termijn duidelijkheid wordt gecreëerd over de concrete informatie die aan de VDAB ter beschikking zal gesteld worden, om te vermijden dat de deelnemer onnodig moet worden opgeroepen voor informatie die in beginsel tijdens het outplacementgebeuren moet kunnen verworven worden ;
 - m.b.t. artikel 18 : uitbetaling van de tegemoetkoming
Wat de in voorliggend ontwerpbesluit voorziene uitbetalingswijze voor tegemoetkomingen vanuit het Herplaatsingsfonds betreft (cf. 55% bij aanvang ; 30% tijdens verloop, meer bepaald na de eerste helft ; 15% na voorlegging eindverslag), is de raad van mening dat voor de tussenfase een regeling zou moeten gevonden worden die een snelle plaatsing van de ex-werknemers bevordert maar waarbij tevens de prikkel voldoende groot blijft om de “restgroep” intensief en voldoende lang te begeleiden.